

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Lilia Șumanscaia

(art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal)

(Dosarul nr. Ira-331/23

Nr. PIGD 1-21183510-01-Ira-22022023)

Recursul a fost depus până la 01 septembrie 2023 inadmisibil în partea privind liberarea de pedeapsa complementară în temeiul Legii nr. 243/2021 privind amnistia; Pedeapsa complementară a fost pusă în executare după pronunțarea sentinței, iar termenul acesteia a expirat. Practica CSJ în această materie este consolidată. Prin urmare, problema juridică invocată nu prezintă importanță fundamentală pentru dezvoltarea și uniformizarea jurisprudenței.

08 octombrie 2026

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Lucia Danilișin

Instanța de apel: Gheorghe Scutelnic, Viorel Pușcaș, Oleg Moraru

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursurile în cauza penală privind învinuirea lui Lilia Șumanscaia, în numele legii,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,
Leonid Chirtoacă,
Vladislav Gribincea, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. Lilia Șumanscaia s-a născut în anul 1967 în r. Dondușeni. Ea a fost apărată de avocatul Maria Corolevski.

2. Lilia Șumanscaia a fost învinuită că, în perioada 01 aprilie–28 iulie 2021, în calitate de vânzătoare la magazinul „Mixt” din or. Dondușeni și persoană material responsabilă, folosindu-se de situația de serviciu, și-a însușit bunuri ale UNIVERSCOOP în valoare de 12.926 de lei. Fapta a fost încadrată în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal - delapidarea averii străine săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile și cu folosirea situației de serviciu.

3. Cauza a fost examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală. Prin [sentința](#) Judecătorei Edineț, sediul Dondușeni, din 31 mai 2022, Lilia Șumanscaia a fost recunoscută vinovată în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și condamnată la 640 de unități convenționale amendă, echivalentul a 32.000 de lei, cu privarea de dreptul de a exercita orice activitate în domeniul financiar pe un termen de un an. În baza Legii nr. 243/2021, ea a fost liberată de executarea pedepsei principale. Pedepsa complementară urma să fie executată.

4. La 14 iunie 2022, Lilia Șumanscaia a declarat apel. Ea a solicitat casarea sentinței în partea aplicării pedepsei complementare și liberarea de această pedeapsă în baza art. 78 alin. (2) și art. 79 alin. (1) și (1¹) Cod penal. Ea a invocat că a fost reangajată în calitate de vânzătoare pentru a putea achita prejudiciul din salariu, că avea la întreținere un nepot rămas fără îngrijire părintească, și-a recunoscut vina, nu avea antecedente penale și a contribuit la descoperirea infracțiunii.

5. Prin [decizia](#) Curții de Apel Bălți din 29 noiembrie 2022, pronunțată motivat la 18 ianuarie 2023, apelul a fost admis, inclusiv din alte motive decât cele invocate. Instanța a considerat că în privința Liliei Șumanscaia erau aplicabile prevederile art. 2 din Legea nr. 243/2021. Infracțiunea a fost săvârșită înainte de adoptarea legii, Lilia Șumanscaia și-a recunoscut vina și a solicitat aplicarea amnistiei, iar impedimentele prevăzute la art. 6 lipseau. Curtea de apel a apreciat că art. 3–5, 7 și 8 din aceeași lege se aplicau persoanelor condamnate până la intrarea ei în vigoare, iar Lilia Șumanscaia nu făcea parte din această

categorie. Prin urmare, instanța a liberat-o de executarea pedepsei complementare stabilite prin sentință.

6. La 02 februarie 2023, procurorul Valentina Gavdiuc a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Ea a susținut că art. 8 din Legea nr. 243/2021 nu permite liberarea de pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a exercita o anumită activitate. Procurorul a solicitat casarea deciziei și trimiterea cauzei la rejudecare.

7. La 22 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs. Nicio referință nu a fost depusă.

8. La 12 ianuarie 2026, Judecătoria Drochia, sediul Dondușeni, a transmis Curții Supreme de Justiție informația Biroului de Probațiune Dondușeni potrivit căreia Lilia Șumanscaia a fost exclusă din evidență la 11 iulie 2024, ca urmare a expirării pedepsei complementare (f.d.141-143, vol. II).

9. Urmărirea penală a fost desfășurată în perioada 07 septembrie – 30 noiembrie 2021. Prima instanță a examinat cauza în perioada 14 decembrie 2021 – 31 mai 2022. Instanța de apel a examinat cauza între 14 iulie – 29 noiembrie 2022. La 22 februarie 2023, dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție și a fost repartizată succesiv mai multor judecători, care ulterior au demisionat. La 04 aprilie 2025, cauza a fost distribuită judecătorului Vladislav Gribincea.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

...

16) norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.”

11. Partea relevantă a art. 14 din Legea 210 din 29 iulie 2017 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXV-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova este următoarea:

„art. 14 se absolvă de pedeapsă complementară, cu excepția pedepsei cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, persoana în privința căreia se aplică prevederile art. 2–9 și 11.”

12. Partea relevantă a art. 8 din Legea 243, din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova este următoarea:

„art. (8) Se absolvă de pedeapsa complementară, cu excepția privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate și a privării sau anulării dreptului de a conduce mijloace de transport, persoanele în privința cărora se aplică prevederile art. 2–5 și art. 7.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

13. Recursul examinat a fost declarat în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

14. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs (decizia nr. [1ra-854/22](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia nr. [1ra-1520/23](#), § 56).

15. Procurorul a invocat art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și a criticat modul în care instanța de apel a interpretat art. 8 din [Legea nr. 243/2021](#). El a susținut că această normă nu permite liberarea de pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a exercita o anumită activitate. Art. 8 din Legea nr. 243/2021 este similar art. 14 din Legea nr. 210/2016. Curtea Supremă de Justiție a menținut practica instanțelor inferioare potrivit căreia excepțiile stabilite de art. 14 [Legea 210/2016](#) nu pot fi înlăturate prin amnistie (decizia nr. [1re-59/17](#)). Prin urmare, argumentele recurentului vor fi examinate în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală, care se referă la situația în care norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri anterioare a Curții Supreme de Justiție privind aplicarea aceleiași norme.

16. Curtea de apel a considerat că art. 3–5, 7 și 8 din Legea nr. 243/2021 se aplicau doar persoanelor condamnate până la intrarea în vigoare a legii, iar în privința Liliei Șumanscaia era aplicabil doar art. 2. Această interpretare nu poate fi acceptată, deoarece art. 8 se referă expres și la persoanele vizate de art. 2. Interpretarea dată de instanța de apel este contrară practicii Curții Supreme de Justiție menționate la paragraful precedent. Din această practică rezultă regula potrivit căreia aplicarea amnistiei nu înlătură pedepsele complementare pe care legea le exceptează expres. Aceeași abordare a fost confirmată ulterior, în raport cu art. 8 din Legea nr. 243/2021, în cauzele nr. [1ra-1567/2022](#), [1ra-1473/2023](#).

17. Ca și art. 14 din Legea nr. 210/2016, art. 8 din Legea nr. 243/2021 stabilește anumite pedepse complementare care, cu titlu de excepție, nu pot fi înlăturate prin aplicarea amnistiei. Faptul că Lilia Șumanscaia cădea sub incidența art. 2 nu excludea aplicarea art. 8. Art. 2 reglementează aplicarea amnistiei în faza judecării cauzei, iar art. 8 limitează efectele acesteia asupra anumitor pedepse complementare.

18. Prima instanță a procedat corect când a liberat-o pe Lilia Șumanscaia de executarea pedepsei principale, dar a menținut pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a exercita orice activitate în domeniul financiar pe termen de un an. Sub acest aspect, soluția primei instanțe corespunde Legii nr. 243/2021.

19. Totuși, potrivit informației Biroului de Probațiune Dondușeni, Lilia Șumanscaia a fost exclusă din evidență la 11 iulie 2024, ca urmare a expirării termenului pedepsei complementare de privare de dreptul de a exercita orice activitate în domeniul financiar pe termen de un an. Pedeapsa a fost pusă în executare, iar termenul acesteia a expirat (vezi para. 9). Sub acest aspect, situația este similară cu cea examinată în cauza nr. [1ra-1581/23](#), în ceea ce privește lipsa unui efect juridic al intervenției în recurs. În acea cauză, pedeapsa complementară nu mai putea fi executată din cauza expirării termenului de prescripție. În prezenta cauză, termenul pedepsei complementare a expirat după punerea ei în executare. Prin urmare, chiar dacă instanța de apel a interpretat greșit art. 8 din Legea nr. 243/2021, menținerea sentinței primei instanțe în această parte nu ar mai produce efecte juridice. În același timp, după cum a fost menționat mai sus, practica Curții Supreme de Justiție este consolidată.

20. Din motivele de mai sus, recursul este inadmisibil în temeiul 432 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală, deoarece problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței. Prin urmare,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul procurorului Valentina Gavdiuc împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 29 noiembrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Judecători

Digitally signed by Gribincea Vladislav
Date: 2026.10.08 15:24:02 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Stella Bleșceaga

Leonid Chirtoacă

Vladislav Gribincea